ΠΡΟΤΥΠΟ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΛΟΔΙΚΗΣ

Σωτήρος Διός & Πραξιτέλους 153
ΠΕΙΡΑΙΑΣ
Τηλ. & Fax: 211 0 134 134 - 135

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Α1.

Νόμισε πως ερχόταν προς το μέρος του ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και βρώμικο πρόσωπο, όμοιος με εικόνα νεκρού. Μόλις τον κοίταξε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας.

Στον Λατινικό πόλεμο, ο Τίτος Μάνλιος ο ύπατος, καταγόμενος από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Όταν αυτός κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και από τον αρχηγό των εχθρών προκλήθηκε σε μάχη με αυτά τα λόγια:

Δεν σου πέρασε η οργή όταν εισέβαλες στα σύνορα της πατρίδας; Παρόλο που είχες φτάσει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δεν σου ήρθε στο μυαλό: «μέσα σ' εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά μου»; Αν, λοιπόν, εγώ δεν σε γεννούσα, η Ρώμη δεν θα πολιορκείτο· αν δεν είχα γιο, θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ τίποτε πια δεν μπορώ να πάθω κι ούτε για πολύ καιρό θα είμαι δυστυχέστατη· αλλά αντίθετα, αν συνεχίσεις, περιμένει αυτούς ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

Β1.

ingentis	ingenter
facie	facies
similem	simillimo
quem	quae
exercitui	exercitus
proelio	proeliis
minaci	minaciora
illa	illud
penates	penatium
nihil	nulli rei
diu	diutius
miserrima	miser
hos	hac

Σωτήρος Διός & Πραξιτέλους 153
ΠΕΙΡΑΙΑΣ
Τηλ. & Fax: 211 0 134 134 - 135

mors	morte
servitus	servitutis

Β2α.

existimavit	existimem
venire	veniendo
aspexit	aspice
concepit	concipient
praefuit	praeesse
abiret	abisset
abstinerent	abstenturam
haberem	habebuntur
pati	passuram esse
possum	possitis

Β2β

Ενεστώτας	ingrediamur
Παρατατικός	ingrederemur
Μέλλοντας	ingressuri simus
Παρακείμενος	ingressi simus
Υπερσυντέλικος	ingressi essemus

Γ1α.

magnitudinis: ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική της ιδιότητας στο «hominem».

consul: ονοματικός ομοιόπτωτος προσδιορισμός, παράθεση στο «T. Manlius».

aliquando: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο «abiret».

animo: οργανική αφαιρετική, ως επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο «perveneras».

miserrima: κατηγορούμενο στο «ego», μέσω του συνδετικού ρηματικού τύπου «futura sum».

Σωτήρος Διός & Πραξιτέλους 153
ΠΕΙΡΑΙΑΣ
Τηλ. & Fax: 211 0 134 134 - 135

Γ1β. «Respondit ille se esse Orcum»

Se: Υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου «esse», ταυτοπροσωπία, λατινισμός, άμεση αυτοπάθεια.

Όταν το ειδικό απαρέμφατο εξαρτάται από λεκτικά και δοξαστικά ρήματα ενεργητικής φωνής, στην περίπτωση της ταυτοπροσωπίας, ως υποκείμενο του απαρεμφάτου τίθεται η αιτιατική της προσωπικής αντωνυμίας του γ΄ προσώπου «se» που ταυτίζεται νοηματικά με το υποκείμενο του ρήματος. Στην παραπάνω περίπτωση se=ille. Το φαινόμενο ονομάζεται λατινισμός του ειδικού απαρεμφάτου και έχουμε άμεση αυτοπάθεια.

«Ego nihil iam pati possum»

Ego: Υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου «pati», ταυτοπροσωπία.

Το υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου τίθεται κανονικά σε ονομαστική, όταν έχουμε ταυτοπροσωπία, δηλαδή το υποκείμενο του ρήματος και του απαρεμφάτου ταυτίζεται.

Γ1γ. Dux hostium his verbis proelio filium lacessivit.

Γ1δ. «natus»

Qui natus erat.

«ingredienti»

Dum tu ingrederis (ή ingredere)

Γ2α. Υπόθεση: **si pergis**

Απόδοση: at contra hos aut … **manet**

Είδος: Υπόθεση ανοικτή – χωρίς δηλαδή να δηλώνεται αν αληθεύει ή όχι – στο παρόν.

Υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα για το παρελθόν:

Υπόθεση: **si (tu) perrexisses**.

Απόδοση: at contra hos aut … **mansisset**.

Υπόθεση δυνατή ή πιθανή για το παρόν και το μέλλον:

Υπόθεση: **si (tu) pergas**.

Απόδοση: at contra hos aut … **maneat**.

Σωτήρος Διός & Πραξιτέλους 153
ΠΕΙΡΑΙΑΣ
Τηλ. & Fax: 211 0 134 134 - 135

Γ2β.

- **(Ego) filium non habens**, libera … essem.

- Η μετοχή τίθεται σε ονομαστική, διότι είναι συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος της κύριας πρότασης που ακολουθεί.

Όταν το υποκείμενο του ρήματος της δευτερεύουσας πρότασης που μετατρέπουμε σε μετοχή, έχει συντακτικό ρόλο στην πρόταση που θα τεθεί η μετοχή, είναι συνημμένη στον όρο αυτό, δηλαδή συμφωνεί μαζί του κατά γένος αριθμό και πτώση.

Γ2γ. «Quem simul aspexit Cassius»:

- Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση.

-Εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο «simul», γιατί εκφράζει το προτερόχρονο.

- Εκφέρεται με οριστική, γιατί η πράξη ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη.

- Ο χρόνος στην εκφορά είναι παρακείμενος, γιατί αναφέρεται στο παρελθόν.

«cum aliquando castris abiret»:

- Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση.

-Εισάγεται με τον ιστορικό – διηγηματικό «cum», διότι αναφέρεται σε διήγηση του παρελθόντος. Ο ιστορικός – διηγηματικός «cum» υπογραμμίζει ανάμεσα στη δευτερεύουσα και στην κύρια πρόταση μια βαθύτερη σχέση αιτίου – αιτιατού.

-Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου στο περιεχόμενο της πρότασης.

-Ο χρόνος στην εκφορά είναι παρατατικός, διότι, σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων, η πρόταση εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου «edixit» και εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν.